

Rekomendacja nr 17/2019

z dnia 1 kwietnia 2019 r.

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie objęcia refundacją produktu leczniczego Omnitrope (somatropina) we wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10: E23.0)”

Prezes Agencji rekomenduje objęcie refundacją produktów leczniczych:

- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 5 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990050161;
- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 10 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990072897,

we wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10: E23.0)”.

Uzasadnienie rekomendacji

Prezes Agencji, biorąc pod uwagę stanowisko Rady Przejrzystości, dostępne dowody naukowe i wyniki analiz farmakoekonomicznych oraz wytyczne krajowe i międzynarodowe stwierdza, że finansowanie ze środków publicznych ocenianej technologii medycznej jest zasadne.

Analizę skuteczności i bezpieczeństwa ocenianej technologii we wnioskowanym wskazaniu oparto na trzech badaniach klinicznych z randomizacją (Sneppen 2002, Sathivageeswaran 2007, Bex 2002), w których oceniano efektywność kliniczną preparatu Genotropin (leku referencyjnego dla leku Omnitrope). Ponadto przedstawiono wyniki badania PATRO Adults study dotyczące analizy skuteczności praktycznej preparatu Omnitrope oraz publikacje prezentujące dane z rejestru KIMS w którym oceniano długoterminowe efekty leczenia preparatem Genotropin.

Terapia rhGH w porównaniu do braku leczenia/placebo wykazywała różnice istotnie statystycznie na korzyść rhGH w odniesieniu do jakości życia, wzrostu stężenia insulinopodobnego czynnika wzrostu IGF-1 względem wartości początkowych, zmiany składu ciała na podstawie zmiany zawartości tkanki tłuszczowej i pomiaru beztłuszczowej masy ciała

oraz wzrostu gęstości mineralnej kości. W grupie pacjentów leczonych rhGH raportowano znamienne wyższe ryzyko wystąpienia zdarzeń niepożądanych takich jak: wystąpienie zatrzymania płynów w organizmie, bólu stawów, obrzęku oraz parestezji, niż w grupie PLC.

Należy mieć jednak na uwadze, że wnioskowanie na podstawie wyników analizy klinicznej jest ograniczone z uwagi na fakt, że m.in. ocenę skuteczności leczenia badano głównie przy wykorzystaniu zastępczych punktów końcowych.

Analiza ekonomiczna wykazała, że stosowanie wnioskowanej technologii w miejsce braku leczenia z perspektywy NFZ jest droższe i skuteczniejsze, ale opłacalne kosztowo.

Inkrementalny wpływ na budżet płatnika pozytywnej decyzji refundacyjnej dla ocenianego leku sięga kilku milionów. Jednocześnie oszacowania mogą nie odzwierciedlać rzeczywistych kosztów, z uwagi na przyjęte założenia dotyczące liczebności populacji.

Przedmiot wniosku

Zlecenie Ministra Zdrowia dotyczy oceny zasadności finansowania ze środków publicznych produktów leczniczych:

- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 5 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990050161 - proponowana cena zbytu netto: [REDACTED]
- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 10 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990072897 - proponowana cena zbytu netto: [REDACTED]

w wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10 E23.0)”.

Proponowana odpłatność i kategoria dostępności refundacyjnej: bezpłatny, lek dostępny w ramach programu lekowego, w ramach grupy limitowej 1077.0 Somatropinum. Wnioskodawca zaproponował instrument dzielenia ryzyka.

Problem zdrowotny

Somatotropinowa niedoczynność przysadki (SNP), czyli niedobór hormonu wzrostu (GHD, ang. *growth hormone deficiency*) jest skutkiem upośledzenia wydzielania GH przez komórki somatotropowe przysadki. Może wystąpić zarówno w wieku dziecięcym (ang. *childhood-onset growth hormone deficiency* – CO-GHD), jak i u dorosłych (ang. *adult-onset growth hormone deficiency* – AO-GHD). Ciężki niedobór hormonu wzrostu określany jest jako $GH < 3$ ng/ml w teście glikemii poinsulinowej (wg GHRS - *Growth Hormone Research Society*).

Niedobór hormonu wzrostu może być spowodowany zaburzeniami zarówno wrodzonymi, jak i nabytymi. Najwięcej przypadków GHD jest jednak o podłożu idiopatycznym.

Zaburzenia genetyczne to 5-30% przypadków GHD i obejmują mutacje genu receptora somatoliberyny (GHRHR) lub delecje genu GH-1 oraz mutacje genów czynników transkrypcyjnych uczestniczących w organogenezie osi podwzgórzowo-przysadkowej: PIT-1, PROP-1, HESX1, LHX3, LHX4, SOX2, SOX3, OTX2. Mutacje zwykle powodują wielohormonalną niedoczynność przysadki.

Przyczyną nabytych postaci GHD są guzy okolicy podwzgórzowo-przysadkowej (u dzieci najczęściej craniopharyngioma), urazy czaszkowo-mózgowe (okołoporodowe oraz występujące w późniejszym okresie), malformacje naczyniowe, procesy zapalne w obrębie jamy czaszki, stany po radioterapii czy chemioterapii. Niektóre wrodzone zmiany organiczne w okolicy podwzgórzowo-przysadkowej mogą być również uwarunkowane genetycznie.

Okres życia człowieka między uzyskaniem wzrostu końcowego a 25–30 r.ż. uważa się za niezwykle istotny dla dojrzewania tkanek. W praktyce uznaje się, że człowiek osiąga 98–99% wzrostu ostatecznego, gdy jego wiek kostny wynosi 14–15 lat u dziewczynki i 16–17 lat u chłopca, a tempo wzrostu spada poniżej 3 cm/rok.

Przerwanie leczenia rhGH w chwili uzyskania wzrostu ostatecznego wpływa negatywnie na przebieg procesów fizjologicznych związanych z tą fazą. U młodych dorosłych z nieleczonym CO-GHD stwierdza się zwiększenie zawartości tkanki tłuszczowej w organizmie, zauważalne już po 12 tygodniach od przerwania leczenia rekombinowanym ludzkim hormonem wzrostu (rhGH). Ponadto zmiany w składzie ciała mogą powodować wystąpienie chorób układu krążenia i udaru.

Częstość występowania somatotropinowej niedoczynności przysadki (SNP) w populacji w wieku rozwojowym szacuje się na około 1:4 000–1:10 000 osób. Według publikacji międzynarodowych chorobowość AO-GHD oszacowano na 1/10 000 przypadków (wg British Society of Endocrinology), natomiast zapadalność na 1,2 (Sassolas 1999) do 1,65 (Stochholm 2006) na 100 000 przypadków.

Alternatywna technologia medyczna

W oparciu o odnalezione wytyczne oraz opinie ekspertów klinicznych można wskazać, że podstawową terapią w leczeniu GHD jest stosowanie rhGH (ang. *recombinant human growth hormone*; ludzki, rekombinowany hormon wzrostu). Dodatkowo wskazuje się na konieczność zindywidualizowania dawkowania rhGH.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. Urz. Min. Zdrow. z 2019 r., poz. 20), obecnie finansowane ze środków publicznych są produkty lecznicze zawierające somatropinę (Omnitrope, Genotropin) w ramach programów lekowych:

- B.42. Leczenie niskorosłych dzieci z zespołem turnera (ZT) (ICD-10 Q 96);
- B.41. Leczenie zespołu Prader – Willi (ICD10 Q87.1);
- B.38. Leczenie niskorosłych dzieci z przewlekłą niewydolnością nerek (PNN) (ICD-10 N18);
- B.19. Leczenie niskorosłych dzieci z somatotropinową niedoczynnością przysadki (ICD-10 E23).

Dodatkowo jedynie lek Omnitrope jest refundowany również w ramach programu lekowego B.64. - Leczenie hormonem wzrostu niskorosłych dzieci urodzonych jako zbyt małe w porównaniu do czasu trwania ciąży (SGA lub IUGR) (ICD-10 R 62.9).

Wnioskodawca jako technologię alternatywną dla leku Omnitrope (somatropina) we wnioskowanym wskazaniu wskazał brak leczenia.

Opis wnioskowanego świadczenia

Produkt leczniczy Omnitrope zawiera substancję czynną somatropinę.

Somatropina jest silnie działającym hormonem, który odgrywa istotną rolę w metabolizmie lipidów, węglowodanów i białek. U dzieci z niewystarczającą ilością endogennego hormonu wzrostu somatropina stymuluje wzrost ciała na długość i zwiększa tempo wzrostu. Zarówno u osób dorosłych, jak i u dzieci somatropina utrzymuje prawidłową budowę ciała, zwiększając retencję azotu i pobudzając wzrost mięśni szkieletowych oraz uruchamiając zasoby tkanki tłuszczowej w organizmie. Szczególnie wrażliwa na działanie somatropiny jest trzewna tkanka tłuszczowa. Oprócz nasilania lipolizy, somatropina zmniejsza wychwyty triglicerydów przez pokłady tkanki tłuszczowej w organizmie. Somatropina zwiększa stężenie insulinopodobnego czynnika wzrostu-I (IGF-I, *Insulin-like Growth Factor-I*) oraz białka wiążącego insulinopodobny czynnik wzrostu-3 (IGFBP3, *Insulin-like Growth Factor Binding Protein 3*) w surowicy.

Wnioskowany lek, zgodnie z Charakterystyką Produktu Leczniczego (ChPL), jest wskazany do leczenia:

- u niemowląt, dzieci i młodzieży:
  - zaburzenia wzrostu wynikające z niedostatecznego wydzielania hormonu wzrostu (niedobór hormonu wzrostu, ang. *growth hormone deficiency*, GHD);
  - zaburzenia wzrostu związane z zespołem Turnera;
  - zaburzenia wzrostu związane z przewlekłą niewydolnością nerek;
  - zaburzenia wzrostu (wynik odchylenia standardowego (SDS - *standard deviation score*) aktualnego wzrostu $< -2,5$ i SDS skorygowany względem wzrostu rodziców < -1) u dzieci i młodzieży z masą i (lub) długością ciała urodzeniową < -2 odchylenia standardowe (SD - *standard deviation*), które nie uzupełniły niedoboru wzrostu przez okres 4 lat życia lub dłuższy (tempo wzrostu HV – *height velocity*) podczas ostatniego roku SDS < 0 ;
  - zespół Pradera-Willego (PWS), w celu poprawy wzrostu i budowy ciała. Rozpoznanie zespołu PWS powinno zostać potwierdzone odpowiednimi badaniami genetycznymi;
- u dorosłych - terapia zastępcza u dorosłych ze znacznym niedoborem hormonu wzrostu:
  - początek choroby w wieku dorosłym: pacjenci, u których występuje ciężki niedobór hormonu wzrostu związany z niedoborami wielu hormonów w następstwie rozpoznanej patologii podwzgórzowej lub przysadkowej i u których występuje niedobór przynajmniej jednego hormonu przysadkowego niebędącego prolaktyną. U takich pacjentów należy przeprowadzić odpowiedni test dynamiczny w celu potwierdzenia lub wykluczenia niedoboru hormonu wzrostu;
  - początek choroby w dzieciństwie: pacjenci, u których występował niedobór hormonu wzrostu w dzieciństwie w następstwie przyczyn wrodzonych, genetycznych, nabytych lub idiopatycznych. U pacjentów, u których występował niedobór hormonu wzrostu w dzieciństwie, należy przeprowadzić ponowną ocenę zdolności wydzielania hormonu wzrostu po ukończeniu procesu wzrastania. U pacjentów z dużym prawdopodobieństwem trwałego niedoboru hormonu wzrostu, tzn. przyczyną wrodzoną lub niedoborem hormonu wzrostu wtórnym po chorobie przysadkowej/podwzgórzowej lub po urazie, stężenie insulinopodobnego czynnika wzrostu I (ang. *insulin-like growth factor-I*, IGF-I) wynoszące SDS < -2 bez leczenia hormonem wzrostu przez co najmniej 4 tygodnie, należy uważać za wystarczający dowód na głęboki niedobór hormonu wzrostu.

Wnioskowane wskazanie odpowiada wskazaniom rejestracyjnym ocenianego leku.

Ocena skuteczności (klinicznej oraz praktycznej) i bezpieczeństwa

Ocena ta polega na zebraniu danych o konsekwencjach zdrowotnych (skuteczność i bezpieczeństwo) wynikających z zastosowania nowej terapii w danym problemie zdrowotnym oraz innych terapii, które w danym momencie są finansowane ze środków publicznych i stanowią alternatywne leczenie dostępne w danym problemie zdrowotnym. Następnie ocena ta wymaga określenia wiarygodności zebranych danych oraz porównania wyników dotyczących skuteczności i bezpieczeństwa nowej terapii względem terapii już dostępnych w leczeniu danego problemu zdrowotnego.

Na podstawie powyższego ocena skuteczności i bezpieczeństwa pozwala na uzyskanie odpowiedzi na pytanie o wielkość efektu zdrowotnego (zarówno w zakresie skuteczności, jak i bezpieczeństwa), którego należy oczekiwać względem nowej terapii w porównaniu do innych rozważanych opcji terapeutycznych.

Ocenę skuteczności i bezpieczeństwa wnioskowanej technologii w porównaniu z placebo (PLC) w analizowanym wskazaniu oparto o 3 badania RCT:

- Sneppen 2002 - randomizowane, wieloośrodkowe, podwójnie zaślepienie badanie, w schemacie grup równoległych z kontrolą placebo. Do badania włączono 36 pacjentów z ciężkim niedoborem hormonu wzrostu (średnia wieku 43 lata u mężczyzn i 41 lat u kobiet), w tym 17 do grupy rhGH, gdzie przez pierwsze 4 tygodnie rhGH podawano w dawce 0,02 IU/kg/d, a następnie w dawce 0,03 IU/kg/d oraz 19 pacjentów do grupy PLC. Okres obserwacji wynosił 18 miesięcy. Ryzyko błędu systematycznego oceniono przy użyciu narzędzia Cochrane Collaboration na niskie dla domen: metoda randomizacji, ukrycie kodu randomizacji, selektywne raportowanie, inny czynnik oraz niejasne dla domen: zaślepienie uczestników personelu medycznego, zaślepienie oceny efektów, niekompletność danych;
- Sathivageeswaran 2007 – jednośrodkowe badanie z randomizacją, w schemacie grup równoległych, kontrolowane placebo, z podwójnym zaślepieniem. Do badania włączono 34 pacjentów w wieku od 60 do 80 lat z GHD zdiagnozowanym w wieku dorosłym (AO-GHD), w tym 16 do grupy rhGH, gdzie średnia dawka wynosiła 0,16 mg/d oraz 18 pacjentów do grupy PLC. Okres obserwacji wynosił 52 tygodnie. Ryzyko błędu systematycznego oceniono przy użyciu narzędzia Cochrane Collaboration na niskie dla domen: metoda randomizacji, ukrycie kodu randomizacji, zaślepienie uczestników personelu medycznego, zaślepienie oceny efektów, niekompletność danych, selektywne raportowanie, inne czynniki;
- Bex 2002 - wieloośrodkowe badanie z randomizacją typu otwartego, porównujące rhGH z brakiem leczenia. Liczba pacjentów włączona do badania wynosiła: grupa rhGH – 68 oraz grupa kontrolnej – 32 (średnia wieku dla wszystkich pacjentów). W grupie genotropin, przez pierwsze 4 tygodnie rhGH podawano w dawce 0,02 IU/kg/d ($\approx 6,7 \mu\text{g}/\text{kg}$), a następnie w dawce 0,03 IU/kg/d ($\approx 10 \mu\text{g}/\text{kg}$) z maksymalną dawką 4 IU/d ($\approx 1,33 \text{ mg}$), natomiast w przypadku wystąpienia zdarzeń niepożądanych dawka była stopniowo zmniejszana o 0,5 IU/d ($\approx 0,17 \text{ mg}$). Okres obserwacji wynosił 24 miesiące. Ryzyko błędu systematycznego oceniono przy użyciu narzędzia Cochrane Collaboration na niskie dla domen: metoda randomizacji, niekompletność danych, selektywne raportowanie, inny czynnik, wysokie dla domen: zaślepienie uczestników personelu medycznego, zaślepienie oceny efektów oraz niejasne dla domen: ukrycie kodu randomizacji.

Do analizy skuteczności praktycznej preparatu Omnitrope włączono jedno obserwacyjne, postmarketingowe (wieloośrodkowe, trwające) badanie bez grupy kontrolnej PATRO Adults study, którego wyniki opublikowano m.in. w Ferone 2017 oraz Beck-Peccoz (2012, 2018a, 2018p). Do badania włączono pacjentów powyżej 15 r. ż. otrzymujących lek Omnitrope w terapii zastępczej GHD. W analizie wykorzystano wyniki przedstawione w abstrakcie Beck-Peccoz 2018a – długi okres follow-up (dane z datą odcięcia do października 2017 r.) i największa liczebność próby (N=1241) oraz z posteru Beck-Peccoz 2018p – najdłuższy okres follow-up (listopad 2017 r.), duża liczebność próby (N=1236).

Natomiast analizę skuteczności praktycznej preparatu Genotropin oparto o rejestr danych KIMS (publikacje: Gutierrez 2008, Kołtowska-Haggstrom 2006, Schneider 2011). Gromadzenie danych w rejestrze przebiegało w latach 1994-2012 i objęło pacjentów dorosłych zarówno przyjmujących terapię zastępczą rhGH (w postaci preparatu Genotropin), jak i chorych niepoddanych wcześniejszemu leczeniu.

W analizie klinicznej w celu oceny wyników zastosowano parametry:

- MD (ang. *mean difference*) – średnia różnic;
- RR (ang. *risk ratio*) – ryzyko względne.

Punkt końcowy dotyczący jakości życia odnosił się do oceny w skali QoL-AGHDA (ang. *The Quality of Life In Adult Growth Hormone Deficiency Assessment*). Kwestionariusz oceny stanu zdrowia QoL-

AGHDA jest metodą oceny jakości życia u pacjentów dorosłych z niedoborem hormonu wzrostu. Kwestionariusz dostarcza informacji na temat kwestii fizycznych, emocjonalnych i społecznych, istotnych dla pacjentów z GHD, gdzie wysoki wynik oznacza niską jakość życia.

Ponadto w publikacji Schneider 2011 poddano ocenie dziesięcioletnie ryzyko sercowo-naczyniowe za pomocą systemów oceny ryzyka: PROCAM (*Prospective Cardiovascular Munster Study*), Framingham oraz ESC SCORE po terapii preparatem Genotropin. Wszystkie zastosowane algorytmy uwzględniają takie czynniki ryzyka jak wiek, płeć i palenie tytoniu. Dodatkowo algorytmy Framingham i ESC SCORE obejmują cholesterol całkowity i skurczowe ciśnienie krwi, podczas gdy algorytm PROCAM obejmuje cholesterol LDL i historię rodzinną chorób serca. Z kolei algorytmy Framingham i PROCAM biorą pod uwagę również cholesterol HDL. Algorytmy PROCAM i Framingham określają procentowe 10-letnie ryzyko zawału serca, natomiast algorytm ESC SCORE procentowe 10-letnie ryzyko śmiertelnych incydentów sercowo-naczyniowych.

Skuteczność kliniczna

W badaniach Bex 2002, Sathivageeswaran 2007 oraz Sneppen 2002 nie oceniano punktów końcowych związanych z przeżyciem.

Analiza punktu końcowego dotyczącego jakości życia względem wartości początkowej wg skali QoL-AGHDA wykazała istotnie statystycznie różnice dla porównania rhGH vs PLC na korzyść rhGH (Bex 2002). Różnica średnich wynosiła MD=-4,5 (95%CI: -4,8; -4,2).

Analiza surogatowych punktów końcowych wykazała statystycznie różnice na korzyść rhGH w porównaniu z PLC w zakresie:

- wzrostu stężenia insulinopodobnego czynnika wzrostu IGH-1 względem wartości początkowych:
  - Bex 2002:
    - w populacji mężczyzn różnica średnich wynosiła MD=4,51 (95%CI: 3,47; 5,55);
    - w populacji kobiet różnica średnich wynosiła MD=4,03 (95%CI: 2,43; 5,63);
  - Sneppen 2002 – różnica średnich wynosiła MD=92,3 (95%CI: 45,2; 139,4);
  - Sathivageeswaran 2007 - różnica średnich wynosiła MD=119 (95%CI: 78,57; 159,43).
- zmiany składu ciała na podstawie zmiany zawartości tkanki tłuszczowej (BF, ang. *body fat*) oraz pomiaru beztłuszczowej masy ciała (LBM, ang. *lean body mass*):
  - spadek zawartości tkanki tłuszczowej (BF) w populacji mężczyzn - różnica średnich wynosiła MD=-4,29 (95%CI: -6,35; -2,23) (Bex 2002);
  - wzrost beztłuszczowej masy ciała (LBM):
    - różnica średnich w populacji kobiet wynosiła MD=5,54 (95%CI: 2,38; 8,70) (Bex 2002);
    - różnica średnich w łącznej populacji kobiet i mężczyzn wynosiła MD=2,31 (95%CI: 0,87; 3,75);
- wzrostu gęstości mineralnej kości (BMD, ang. *bone mineral density*) – różnica średnich wynosiła MD=1,89 (95%CI: 1,34; 2,44).

Odnotowano brak znamienych statystycznie różnic w zakresie:

- zmiany składu ciała:
  - procentowej zawartości tkanki tłuszczowej u kobiet (Bex 2002);

- beztłuszczowej masy ciała u mężczyzn (Bex 2002);
- procentowej zawartości tkanki tłuszczowej (Sneppen 2002);
- zmiany gospodarki węglowodanowej (poziom glukozy na czczo, poziom insuliny, stężenie hemoglobiny glikowanej);
- zmiany zawartości mineralnej kości u kobiet i mężczyzn (Bex 2002).

Skuteczność praktyczna preparatu Omnitrope

W badaniach dotyczących skuteczności praktycznej preparatu Omnitrope nie oceniano punktów końcowych związanych z przeżyciem oraz z jakością życia.

Wyniki analizy skuteczności dotyczące stężenia IGF-1, składu ciała oraz parametrów antropometrycznych zostały przedstawione dla populacji *effectiveness analysis set* (EFF), czyli wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej 1 dawkę rhGH – Omnitrope. Natomiast ocena parametrów gospodarki węglowodanowej i lipidowej została przedstawiona dla populacji *safety set* (SAF), czyli pacjentów, którzy mieli zebrane jakiegokolwiek dane w dokumentacji (e-CRF). Liczba pacjentów włączona do populacji SAF wynosiła 67 osób.

Stężenie IGF-1 w surowicy

Po pierwszym roku terapii odnotowano wzrost stężenia IGF-1 względem wartości początkowych. W ciągu 4 pierwszych lat leczenia wartości IGF-1 pozostawały stabilne, w 5 roku nastąpił wzrost stężenia, a w dwóch ostatnich latach – dalszy spadek.

Parametry antropometryczne (masa ciała, wskaźnik BMI, obwód talii)

Długoterminowa terapia preparatem Omnitrope spowodowała obniżenie masy ciała po roku, 2, 3, 4, 5 i 7 latach w stosunku do wartości wyjściowych (zmiany w zakresie od -2,3 kg do -7,9 kg). Jedynie po 6. roku terapii zastępczej hormonem wzrostu odnotowano wzrost masy ciała względem wartości wyjściowych (o 0,8 kg).

Stosowanie rhGH wiązało się z obniżeniem wskaźnika BMI (po 2., 3., 4., 5. i 7. roku leczenia). Jedynie w rocznym oraz 6-letnim okresie obserwacji odnotowano podwyższenie BMI (odpowiednio o 0,10 i 0,5 kg/m²). Jednak długoterminowe leczenie hormonem wzrostu nie skutkowało uzyskaniem prawidłowych wartości BMI (<25 kg/m²).

Po 6 latach leczenia preparatem Omnitrope uzyskano zmniejszenie obwodu talii o średnio 6,3 cm. W pozostałych okresach obserwowano zarówno zwiększenie (maksymalnie o 10,9 cm po 4 latach), jak i zmniejszenie (po roku, 3, 5 latach) tego parametru.

Skład ciała (procentowa zawartość tkanki tłuszczowej – BF oraz beztłuszczowa masa ciała – LBM)

Po rocznym, 1,5-rocznym oraz 3,5-letnim leczeniu preparatem Omnitrope obserwowano wzrost beztłuszczowej masy ciała. Jedynie po 5 latach terapii obserwowano spadek wartości parametru LBM.

We wszystkich analizowanych okresach obserwacji odnotowano wzrost procentowej zawartości tkanki tłuszczowej (zakres 0,1%-5,6%).

Gospodarka węglowodanowa (poziom glukozy na czczo, stężenie hemoglobiny glikowanej – HbA1c)

Poziom hemoglobiny glikowanej w całym okresie obserwacji był prawidłowy (tj. poniżej 5,9%). Jednak wraz z wydłużeniem okresu leczenia obserwowano obniżenie stężenia HbA1c o około 1%.

W analizowanym 7-letnim okresie leczenia wszystkie odnotowane wartości poziomu glukozy we krwi były prawidłowe, nieprzekraczające 5 mmol/l.

Gospodarka lipidowa

W czasie trwania badania nie odnotowano znaczących zmian względem wartości wyjściowych w zakresie poziomu cholesterolu frakcji LDL i HDL na czczo oraz współczynnika HDL/LDL. W okresie leczenia wynoszącym do 5 lat obserwowano nieznaczne obniżenie LDL względem wartości wyjściowych.

Skuteczność praktyczna preparatu Genotropin

W badaniach dotyczących skuteczności praktycznej preparatu Genotropin nie oceniano punktów końcowych związanych z przeżyciem.

Jakość życia

W publikacji Gutierrez 2008 odnotowano stopniowe zmniejszanie odsetka pacjentów, u których odnotowano obniżoną jakość życia. Po 6 latach terapii odsetek chorych z obniżoną jakością życia w skali QoL-AGHDA zmniejszył się o 30% w porównaniu do wartości przed rozpoczęciem terapii.

Wyniki przedstawione w badaniu Kołtowska-Haggstrom 2006 wykazały, że niezależnie od analizowanego okresu obserwacji po zastosowaniu terapii rhGH odnotowywano poprawę jakości życia (obniżenie punktacji) względem wartości wyjściowych.

W publikacji Spielhagen 2011 wynik w skali QoL-AGHDA uległ zmniejszeniu (-2,8 punktu w populacji kobiet i -2,6 w populacji mężczyzn) w trakcie 10-letniego okresu obserwacji.

Ocena ryzyka sercowo-naczyniowego

W porównaniu do wartości wyjściowych, po 1 roku terapii rhGH nie odnotowano istotnych statystycznie zmian w ryzyku wystąpienia incydentów sercowo-naczyniowych. Po 2 latach terapii istotną statystycznie redukcję ryzyka zaobserwowano dla algorytmów PROCAM oraz ESC SCORE. Po 4 latach terapii ryzyka dla każdego z algorytmów osiągnęły wartości zbliżone do tych przed rozpoczęciem leczenia.

Bezpieczeństwo

Wyniki w zakresie bezpieczeństwa ocenianej technologii w badaniu Bex 2002 wykazały w grupie rhGH znamienne statystycznie wyższe ryzyko wystąpienia zdarzeń niepożądanych niż w grupie PLC w zakresie:

- prawie 5-krotnie wyższe ryzyko zatrzymania płynów w organizmie (RR (95% CI)= 4,80 (2,12; 10,86));
- ponad 4-krotnie wyższe ryzyko wystąpienia bólów stawów (RR (95% CI)= 4,24 (1,65; 10,88));
- ponad 13-krotnie wyższe ryzyko wystąpienia obrzęku (RR (95% CI)= 13,18 (1,87; 92,60));
- prawie 10-krotnie wyższe ryzyko wystąpienia parastezji (RR (95% CI)= 9,88 (1,39; 70,27)).

Nie odnotowano istotnych statystycznie różnic pomiędzy grupami w zakresie ryzyka wystąpienia bólu mięśni oraz zaburzeń oddychania (Bex 2002).

W badaniu Sathivageeswaran 2007 odnotowano jeden przypadek zgonu niezwiązanego z leczeniem rhGH. Przyczyną zgonu było ostre odoskrzelowe zapalenie płuc.

Dodatkowe informacje o bezpieczeństwie

W badaniu PATRO (Beck-Peccoc 2018p) odnotowano 16 zgonów (1,3% pacjentów), niezwiązanym z terapią hormonem wzrostu.

W publikacji Ferone 2017 ciężkie zdarzenia niepożądane (ang. *serious adverse events*, SAEs) wystąpiły u 10 pacjentów, ale żadne z nich nie były związane z zastosowanym leczeniem. U 1 pacjenta po 2 latach terapii zastępczej rhGH wystąpił rak podstawnokomórkowy. W najbardziej aktualnym posterze konferencyjnym Beck-Peccoc 2018p do badania PATRO, SAEs odnotowano u 321 spośród 1236

pacjentów (26%). Podobną częstość wystąpienia SAEs odnotowano w abstrakcie konferencyjnym (Beck-Peccoz 2018a) – 24,6% (SAEs u 305 pacjentów).

W publikacji Ferone 2017 zdarzenia niepożądane (AEs) wystąpiły łącznie u 37 pacjentów, z czego u 3 nich zakwalifikowano je jako związane ze stosowaną terapią (do najczęściej występujących AEs raportowanych w badaniu zaliczono bóle stawów, zmęczenie oraz bezsenność). W najbardziej aktualnych publikacjach dot. badania PATRO (poster Beck-Peccoz 2018p i abstrakt Beck-Peccoz 2018a) zaobserwowano podobną częstość występowania zarówno AEs prawdopodobnie związanych z leczeniem, jak i AEs ogółem. Na podstawie uzyskanych wyników w posterze konferencyjnym Beck-Peccoz 2018p stwierdzono, że terapia preparatem Omnitrope związana była z wystąpieniem zdarzeń niepożądanych o nasileniu łagodnym w 53,2% do umiarkowanego w 30,9%. Częstość wystąpienia zdarzeń niepożądanych o poważnym nasileniu nie przekroczyła 10%.

Zgodnie z ChPL Omnitrope do najczęściej występujących działań niepożądanych należą reakcje w miejscu wstrzyknięcia.

Odnaleziono komunikaty dotyczące bezpieczeństwa stosowania leku zawierającego somatropinę na stronach Europejskiej Agencji Leków (EMA, ang. *European Medicines Agency*), Agencji ds. Żywności i Leków (FDA, ang. *Food and Drug Administration*) oraz WHO UMC (WHO Uppsala Monitoring Centre).

Na stronie EMA odnaleziono dokumenty z datą publikacji:

- 2 marca 2012 r. – dotyczący długoterminowej oceny bezpieczeństwa terapii hormonem wzrostu. W dniu 9 grudnia 2010 r. Francuska Agencja Leków (AFSSAPS) powiadomiła Komisję Europejską, Europejską Agencję Leków i wszystkie państwa członkowskie o nieopublikowanych wynikach badania SAGhE, które wskazały na istotny wzrost śmiertelności ze wszystkich przyczyn u dzieci leczonych rhGH. Wyniki wskazywały na zwiększoną śmiertelność przy stosowaniu wyższych dawek oraz z powodu chorób układu krążenia (krwotok podpajęczynówkowy lub śródmózgowy) i guzów kości. Biorąc powyższe pod uwagę Komitet ds. Produktów Leczniczych Stosowanych u Ludzi (CHMP) uznał za zasadne ujednoczenie istniejących obecnie przeciwwskazań dla wszystkich leków zawierających somatotropinę w przypadkach, kiedy obecne są jakiegokolwiek dowody na aktywność guza. Wskazano także na zasadność podkreślenia w informacji o produkcie zalecenia dotyczącego nieprzekraczania maksymalnej zalecanej dawki dobowej;
- 5 października 2012 r. – wskazujący na możliwość występowania drgawek po zastosowaniu somatropiny.

Odnaleziono 3 komunikaty bezpieczeństwa na stronie internetowej FDA:

- z 22 grudnia 2010 r. - komunikat dotyczący prawdopodobnego, zwiększonego ryzyka zgonu w związku z zastosowaniem rekombinowanego ludzkiego hormonu wzrostu. Informacja ta została oparta na podstawie francuskiego badania epidemiologicznego (SAGhE), które obejmowało dzieci leczone rekombinowanym hormonem wzrostu z powodu idiopatycznego niedoboru hormonu wzrostu, idiopatycznego niskiego wzrostu, niskiego wzrostu u dzieci, które urodziły się zbyt małe w stosunku do wieku ciążowego;
- z 4 sierpnia 2011 r. – komunikat weryfikujący wyniki badań SAGhE. Wskazano, iż zwiększone ryzyko zgonu po zastosowaniu terapii rhGH jest niejednoznaczne. Zgodnie z zamieszczonym przez FDA komunikatem, pracownicy służby zdrowia powinni nadal przepisywać rhGH, z kolei pacjenci przyjmować nadal rhGH, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ChPL;
- z sierpnia 2015 r. – komunikat informujący o ryzyku wystąpienia nadwrażliwości po zastosowaniu preparatu Omnitrope.

Na stronie WHO odnaleziono zestawienie dotyczące liczby działań niepożądanych dla preparatu Omnitrope (somatropina). Najczęściej występujące zdarzenia dotyczyły zaburzeń ogólnych i stanów

w miejscu podania (11761), zaburzeń układu nerwowego (5690), zaburzeń mięśniowo-szkieletowych i tkanki łącznej (4209) oraz wyników badań laboratoryjnych (2912).

Na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (URPL) nie odnaleziono komunikatów na temat bezpieczeństwa stosowania somatropiny.

Ograniczenia

Na wiarygodność analizy klinicznej mają wpływ następujące ograniczenia:

- w badaniach nie przedstawiono testowanej hipotezy. W ocenie wnioskodawcy, we wszystkich przypadkach, testowaną hipotezą była hipoteza *superiority*, która umożliwia wykazanie wyższości leczenia rhGH nad placebo/brakiem leczenia;
- w badaniu Bex 2002 nie zastosowano zaślepienia próby, a w badaniu Sneppen 2002 nie została opisana zastosowana metoda zaślepienia;
- w badaniu Sneppen 2002 nie sprecyzowano kryteriów wyłączenia pacjentów z badania;
- włączone badania RCT, oprócz oceny jakości życia (QoL-AGHDA), analizowały jedynie surogatowe punkty końcowe tj. stężenie IGF-1, parametry antropometryczne, skład ciała, parametry dot. kości, czy gospodarki węglowodanowej, na podstawie których nie było możliwości oszacowania związku przyczynowo-skutkowego związanego z przebiegiem choroby (tj. choroby niedokrwiennej serca oraz udaru);
- w ocenie efektywności klinicznej porównywanych interwencji nie zastosowano reguły ITT (ang. *intention-to-treat*, analiza wyników w grupach wyodrębnionych zgodnie z zaplanowanym leczeniem) w przypadku badania Sneppen 2002 oraz badania Sathivageeswaran 2007. W przypadku badania Bex 2002 analiza ITT nie została zachowana tylko w ocenie skuteczności (2 pacjentów z grupy rhGH utracono z badania z powodu naruszenia protokołu);
- w badaniach Bex 2002 (IGF-1 SDS), Sneppen 2002 (skład ciała) oraz PATRO (IGF-1, parametry gospodarki lipidowej i węglowodanowej) sposób prezentacji wyników ograniczał się jedynie do ich graficznej prezentacji, co wiąże się z ryzykiem uzyskania wyników nieprecyzyjnych;
- w badaniu Sneppen 2002 nie przedstawiono wyników dotyczących oceny bezpieczeństwa;
- w badaniu Sneppen 2002 w ocenie 2 punktów końcowych (tj. BMD, BMD) odnotowano rozbieżności we wnioskowaniu pomiędzy interpretacją prezentowaną przez autorów badania, a przeprowadzoną przez wnioskodawcę.

Ponadto na niepewność wyników analizy klinicznej mają wpływ aspekty wymienione poniżej:

- brak randomizowanych prób klinicznych, oceniających efektywność kliniczną preparatu Omnitrope. W celu oceny efektywności klinicznej przedstawiono wyniki badań RCT dla produktu referencyjnego Genotropin;
- w badaniach dot. skuteczności praktycznej terapii hormonem wzrostu część pacjentów została uwzględniona jednocześnie w kilku publikacjach, co ogranicza możliwość wzajemnego porównania;
- w badaniu Bex 2002 nie wszyscy pacjenci cierpieli na ciężkie GHD, określone jako wydzielanie hormonu wzrostu <3 ng/mL (jednak 94% pacjentów miało zmniejszone wydzielanie GH na poziomie <3 ng/mL, co jest zbliżone z kryteriami włączenia do wnioskowanego PL).
- u pacjentów włączonych do badań RCT niedobór hormonu wzrostu musiał występować przynajmniej 1 rok, co nie stanowi kryterium włączenia do wnioskowanego programu lekowego.

Propozycje instrumentów dzielenia ryzyka

Ocena ekonomiczna, w tym szacunek kosztów do uzyskiwanych efektów zdrowotnych

Ocena ekonomiczna polega na oszacowaniu i zestawieniu kosztów i efektów zdrowotnych, jakie mogą wiązać się z zastosowaniem u pojedynczego pacjenta nowej terapii zamiast terapii już refundowanych.

Koszty terapii szacowane są w walucie naszego kraju, a efekty zdrowotne wyrażone są najczęściej w zyskanych latach życia (LYG, life years gained) lub w latach życia przeżytych w pełnym zdrowiu (QALY, quality adjusted life years) wskutek zastosowania terapii.

Zestawienie wartości dotyczących kosztów i efektów związanych z zastosowaniem nowej terapii i porównanie ich do kosztów i efektów terapii już refundowanych pozwala na uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy efekt zdrowotny uzyskany u pojedynczego pacjenta dzięki nowej terapii wiąże się z wyższym kosztem w porównaniu do terapii już refundowanych.

Uzyskane wyniki wskaźnika kosztów-efektów zdrowotnych porównuje się z tzw. progiem opłacalności, czyli wynikiem, który sygnalizuje, że przy zasobności naszego kraju (wyrażonej w PKB) maksymalny koszt nowej terapii, która ma wiązać się z uzyskaniem jednostkowego efektu zdrowotnego (1 LYG lub 1 QALY) w porównaniu do terapii już dostępnych, nie powinien przekraczać trzykrotności PKB per capita.

Oszacowany próg opłacalności wynosi 139 953 zł (3 x 46 651 zł).

Wskaźnik kosztów-efektów zdrowotnych nie szacuje i nie wyznacza wartości życia, pozwala jedynie ocenić i m. in. na tej podstawie dokonać wyboru terapii związanej z potencjalnie najlepszym wykorzystaniem aktualnie dostępnych zasobów.

Wnioskodawca przeprowadził analizę ekonomiczną w formie analizy użyteczności kosztów (CUA), z perspektywy płatnika publicznego oraz z perspektywy wspólnej (płatnika publicznego i świadczeniobiorcy), która jest tożsama z perspektywą płatnika ze względu na wnioskowane warunki objęcia refundacją. Dodatkowo przedstawiono wyniki z perspektywy społecznej, która oprócz bezpośrednich kosztów medycznych uwzględnia koszty pośrednie niedoboru GHD. Przyjęto 20-letni horyzont czasowy. W analizie porównano somatropinę (rhGH) z brakiem aktywnego leczenia.

W modelu ekonomicznym uwzględniono jakość życia, koszt leków, koszty związane z realizacją programu lekowego (koszt kwalifikacji do programu lekowego, koszt podania leków, koszt monitorowania), koszty choroby niedokrwiennej, koszty udaru. Uwzględniono dyskontowanie na poziomie 5% dla kosztów oraz 3,5% dla efektów zdrowotnych.

Wyniki podstawowej analizy ekonomicznej wskazują, że stosowanie rhGH w miejsce braku leczenia z perspektywy NFZ jest [redacted] Inkrementalny wskaźnik użyteczności kosztów (ICUR)

Wartość ICUR dla porównania rhGH w ramach programu lekowego w miejsce terapii PLC [redacted], o którym mowa w ustawie o refundacji.

Wartość ceny zbytu netto dla opakowania Omnitrope, przy których koszt uzyskania roku życia w pełnym zdrowiu (QALY) jest równy założonemu progowi opłacalności (139 953 zł), z perspektywy NFZ wynosi:

- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 5 mg/1,5 ml – [REDACTED]
- Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 10 mg/1,5 ml – [REDACTED]

Przeprowadzana analiza wrażliwości wykazała, że:

- największy wzrost wartości ICUR nastąpił przy uwzględnieniu 2-letniego horyzontu czasowego – [REDACTED] względem wariantu podstawowego;
- największy spadek wartości ICUR nastąpił przy uwzględnieniu najniższego raportowanego zużycia somatropiny – [REDACTED] względem wariantu podstawowego.

Przeprowadzona probabilistyczna analiza wrażliwości wykazała, że przy aktualnym progu opłacalności technologia wnioskowana [REDACTED]

[REDACTED] Należy wskazać, że żaden z testowanych w ramach analizy wrażliwości wariantów nie powoduje zmiany wnioskowania z analizy.

Ograniczenia analizy

Na niepewność wyników przedstawionych oszacowań mają wpływ następujące czynniki:

- w modelu przyjęto średni wiek chorych na poziomie 49 lat, a horyzont w analizie podstawowej wynosi 20 lat. Wnioskowany program lekowy dotyczy również młodzieży, która zakończyła terapię promującą wzrastanie, wydaje się prawdopodobne, że w praktyce wyjściowy wiek pacjentów będzie niższy niż w analizie wnioskodawcy, a ponieważ terapia hormonem wzrostu jest terapią przewlekłą bardziej zasadne może być przyjęcie horyzontu dożywnotnego jako założenia podstawowego;
- w rejestrze KIMS poprawę jakości życia o ≥ 7 punktów odnotowano wyłącznie u pacjentów z wyjściową jakością życia ≥ 12 punktów, a więc w grupie, dla której dane uwzględniono w niniejszym modelu. Jednocześnie wnioskowany program lekowy nie uzależnia możliwości włączania pacjentów od wyjściowej jakości życia. Możliwe jest zatem, że jakość życia pacjentów będzie w praktyce klinicznej lepsza (< 7 punktów), a ICUR przedstawiony w analizie niedoszacowany.

Wskazanie czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1844 z późn. zm.)

Jeżeli analiza kliniczna wnioskodawcy nie zawiera randomizowanych badań klinicznych dowodzących wyższości leku nad technologiami medycznymi dotychczas refundowanymi w danym wskazaniu, to urzędowa cena zbytu leku musi być skalkulowana w taki sposób, aby koszt stosowania leku wnioskowanego do objęcia refundacją nie był wyższy niż koszt technologii medycznej o najkorzystniejszym współczynniku uzyskiwanych efektów zdrowotnych do kosztów ich uzyskania.

W związku z przedstawieniem randomizowanych badań klinicznych pozwalających na wykazanie wyższości wnioskowanej technologii nad obecnie stosowaną praktyką nie zachodzą okoliczności art. 13 ustawy o refundacji.

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia, w tym wpływu na budżet płatnika publicznego

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia składa się z dwóch istotnych części.

Po pierwsze, analiza wpływu na budżet płatnika pozwala na oszacowanie potencjalnych wydatków związanych z finansowaniem nowej terapii ze środków publicznych.

Szacunki dotyczące wydatków związanych z nową terapią (scenariusz „jutro”) są porównywane z tym ile aktualnie wydajemy na leczenie danego problemu zdrowotnego (scenariusz „dziś”). Na tej

podstawie możliwa jest ocena, czy nowa terapia będzie wiązać się z koniecznością przeznaczenia wyższych środków na leczenie danego problemu zdrowotnego, czy też wiąże się z uzyskaniem oszczędności w budżecie płatnika.

Ocena wpływu na budżet pozwala na stwierdzenie, czy płatnik posiada odpowiednie zasoby na finansowanie danej technologii.

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia w drugiej części odpowiada na pytanie jak decyzja o finansowaniu nowej terapii może wpłynąć na organizację udzielania świadczeń (szczególnie w kontekście dostosowania do wymogów realizacji nowej terapii) oraz na dostępność innych świadczeń opieki zdrowotnej.

W ramach analizy wpływu na budżet wnioskodawca przedstawił oszacowania przewidywanych wydatków płatnika publicznego w przypadku podjęcia pozytywnej decyzji o finansowaniu ze środków publicznych produktu leczniczego Omnitrope (somatropina) stosowanej w ramach proponowanego programu lekowego w leczeniu ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu (GHD) u osób dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie. Ocenę wpływu na budżet płatnika publicznego przeprowadzono uwzględniając horyzont czasowy wynoszący 3 lata z perspektywy NFZ. Oszacowana liczebność populacji, która stosować będzie rhGH po wydaniu pozytywnej decyzji refundacyjnej wynosi 338, 572 oraz 571 osób w kolejnych latach finansowania. W analizie uwzględniono następujące kategorie kosztowe: koszt produktu leczniczego, koszt związany z wykonaniem programu lekowego (koszt kwalifikacji, monitorowania, diagnostyki, podania leków), koszty w przypadku braku leczenia oraz koszty leczenia udaru i choroby niedokrwiennej serca.

Wprowadzenie finansowania wnioskowanej technologii będzie wiązało się z perspektywy NFZ z inkrementalnymi kosztami w wysokości:

- z uwzględnieniem RSS:
  - [redacted] w I roku refundacji;
  - [redacted] w II roku refundacji;
  - [redacted] w III roku refundacji;
- bez uwzględnienia RSS:
  - [redacted] w I roku refundacji;
  - [redacted] w II roku refundacji;
  - [redacted] w II roku refundacji.

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że największy wpływ na wydatki inkrementalne płatnika publicznego w porównaniu z wynikami analizy podstawowej wystąpił w przypadku uwzględnienia maksymalnej liczebności populacji oraz w przypadku uwzględnienia maksymalnej, dopuszczalnej w programie lekowym dawki somatropiny.

Obliczenia własne Agencji

Uwzględnienie większej populacji (ok. 4000 osób) powoduje [redacted]

Ograniczenia analizy

Wątpliwości budzi oszacowana liczebność populacji. W analizie populację oszacowano w zależności od wariantu od 300 pacjentów do ok. 1600 pacjentów. Natomiast zgodnie z szacunkami ekspertów klinicznych populacja ta może wynosić ok. 4000 osób. Wobec powyższego można przypuszczać, że liczba pacjentów może być wyższa niż wskazano w analizie, a wydatki płatnika niedoszacowane.

Ponadto w modelu uwzględniono koszty obliczone za pomocą modelu wykorzystanego w analizie ekonomicznej. W związku z powyższym ograniczenia analizy ekonomicznej mają również zastosowanie do analizy wpływu na budżet.

Uwagi do proponowanego instrumentu dzielenia ryzyka

Brak uwag.

Uwagi do zapisów programu lekowego

Zgodnie z opiniami ekspertów klinicznych kryterium dotyczące stężenia IGF-1 powinno zezwalać na kwalifikowanie pacjentów z prawidłowym poziomem tego parametru, ponieważ zgodnie z międzynarodowymi rekomendacjami klinicznymi prawidłowe stężenie IGF-1 nie wyklucza ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych.

Ponadto wytyczne Endocrine Society 2011 zalecają kontrolę pacjentów co 1-2 miesiące oraz pół roku po zakończeniu leczenia. W ocenianym programie ocenę przeprowadza się po 1 miesiącu w celu ustalenia dawki optymalnej, a następnie co pół roku.

Omówienie rozwiązań proponowanych w analizie racjonalizacyjnej

Przedmiotem analizy racjonalizacyjnej jest identyfikacja mechanizmu, którego wprowadzenie spowoduje uwolnienie środków publicznych w wysokości odpowiadającej co najmniej wzrostowi kosztów wynikającemu z podjęcia pozytywnej decyzji o refundacji wnioskowanej technologii medycznej w ocenianych wskazaniach.

Analiza racjonalizacyjna jest przedkładana jeżeli analiza wpływu na budżet podmiotu zobowiązanego do finansowania świadczeń ze środków publicznych wykazuje wzrost kosztów refundacji.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Omówienie rekomendacji wydawanych w innych krajach w odniesieniu do ocenianej technologii

Odnaleziono 5 publikacji dotyczących praktyki klinicznej w leczeniu GHD:

- Ogólnopolski Program Leczenia Ciężkiego GHD 2018 (Polska);
- Endocrine Society 2011 (USA);
- American Association of Clinical Endocrinologists (AACE) 2009 (USA);
- Pituitary Society/ European Neuroendocrine Association (PS/ENA) 2008 (międzynarodowe);
- Growth Hormone Research Society (GHRS) 2007 (międzynarodowe).

Odnalezione wytyczne wskazują, że rozpoznanie GHD opiera się na wynikach testów stymulujących (testem z wyboru jest test tolerancji insuliny). Celem terapii jest wyrównanie zaburzeń metabolicznych oraz poprawa jakości życia pacjentów. Dawkowanie rhGH powinno być ustalane indywidualnie,

w zależności od stężenia IGF-1, odpowiedzi klinicznej oraz nasilenia działań niepożądanych. Według wytycznych Endocrine Society (2011) pacjenci powinni być oceniani co 1-2 miesiące, a także pół roku po zakończeniu leczenia.

W wyniku wyszukiwania odnaleziono 6 rekomendacji refundacyjnych dotyczących stosowania produktu Omnitrope w leczeniu GHD:

- Pharmaceutical Benefits Advisory Committee (PBAC) 2017 (Australia) – rekomendacja pozytywna dotycząca wszystkich leków zawierających somatropinę w leczeniu pacjentów z ciężkim niedoborem hormonu wzrostu, oraz u których wystąpiło znaczne pogorszenie jakości życia. Dodatkowo zalecono dostosowanie ceny leku celem eliminowania niepewności co do jego kosztowej opłacalności;
- Haute Autorité de Santé (HAS) 2011 (Francja) – rekomendacja pozytywna dot. leku Omnitrope we wskazaniu m.in. leczenie niedoboru wzrostu u pacjentów dorosłych;
- Pharmacology and Therapeutics Advisory Committee (PTAC) 2010 (Nowa Zelandia) - rekomendacja pozytywna dot. leku Genotropin w leczeniu pacjentów dorosłych i młodzieży cierpiącej na niedobór hormonu wzrostu pod warunkiem obniżenia ceny leku przez producenta;
- Scottish Medicines Consortium (SMC) 2010 (Szkocja) - rekomendacja pozytywna dot. leku Omnitrope u dorosłych pacjentów z ciężkim niedoborem GH;
- Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH) 2009 (Kanada) – rekomendacja pozytywna dot. leków Genotropin i Omnitrope u dorosłych pacjentów z niedoborem GH;
- National Institute for Health and Care Excellence (NICE) 2003 (Wielka Brytania) - rekomendacja pozytywna dot. leków Genotropin i Omnitrope u dorosłych pacjentów z niedoborem GH. W rekomendacji zalecono stosowanie somatropiny u osób dorosłych z ciężkim niedoborem hormonu wzrostu, które mają obniżoną jakość życia (co najmniej 11 pkt wg kwestionariusza QoL AGHDA).

Według informacji przedstawionych przez wnioskodawcę Omnitrope jest refundowana w 8 krajach UE i EFTA (na 31 wskazanych): Austria, Belgia, Bułgaria, Francja, Holandia, Łotwa, Niemcy, Wielka Brytania, w tym jednym kraju o poziomie PKB zbliżonym do Polski (Łotwa). Na Łotwie lek Omnitrope jest refundowany tylko w dawce 5 mg.

Podstawa przygotowania rekomendacji

Rekomendacja została przygotowana na podstawie zleceń z dnia 21.01.2019 r. Ministra Zdrowia (znak pism: PLR.4600.1412.2018.14.MN, PLR.4600.1413.2018.14.MN), odnośnie przygotowania rekomendacji Prezesa w sprawie objęcia refundacją produktów leczniczych Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 5 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990050161; Omnitrope (somatropinum), roztwór do wstrzykiwań, 10 mg/1,5 ml, 5 wkładów 1,5 ml, kod EAN 5909990072897, w ramach programu lekowego: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10 E23.0)”, na podstawie art. 35 ust 1. ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1844 z późn. zm.), po uzyskaniu Stanowiska Rady Przejrzystości nr 20/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 roku w sprawie oceny leku Omnitrope (somatropina) we wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10: E23.0)”.

Piśmiennictwo

1. Stanowisko Rady Przejrzystości nr 20/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 roku w sprawie oceny leku Omnitrope (somatropina) we wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10: E23.0)”.
2. Raport nr OT.4331.4.2019. Wniosek o objęcie refundacją leku Omnitrope (somatropina) we wskazaniu: „Leczenie ciężkiego niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych oraz młodzieży po zakończeniu terapii promującej wzrastanie (ICD-10: E23.0)”. Analiza weryfikacyjna. Data ukończenia: 21 marca 2019 r.